

valyás, fel-felriad ugyan a vér szemléltetők, de megingatva hitében is, ez egyetlen biztos gyógyszerben, nem öntudatosan, mint a gyáva hitetlen, hajlik meg a fatum előtt.

Cobden kimondá, hogy a sértőket és rakoncátlanokokat zárjátok ki a társadalomból, az ártatlanokat pedig védelmezzétek. De az ökölkör hagyományára elnyomta bögésével a bölcs törvényhozó kiállítását, és éppen azon országban, hol a legegyszerűbb, de legokosabb érv hoztatott fel a párbaj ellen, ököllel verik egymást föbe az emberek.

A társadalom, mely tekintélyével hallgatag törvényre emelte az ököljobot e maradványát, tekintélyével e hallgatag és nem írott törvényt szét is rombolhatja. — Mi egyszerre el nem érhetik, elérhető lassankint; a körülmények, viszonyok, esetek addig módosíthatóak, míg a minimumra nem redukálódnak; a méreg addig dítáltassék, míg az ártalmatlanná nem válik; a rosz, mely ünnepe köntösben lett vonzóvá, — pongyolában neveléssé lesz. Mint olyan pedig bizonyosan elveszti hatalmát és uralmát.

És ezt szent kötelessége tennie a társadalomnak, kivált akkor, ha egyszerűsmit kereszény akar lenni. A vér, mely a véletlenül gyilkost futni kényseríti, kisebb-nagyobb mértékben mindig foltot hagy magán a társadalom is.

A törvény soha sem üldözheti eléggé azokat, kiket a társadalom így védelmez.

Két nemes szív küzd egymással, s az egyik elvéri: minő övédelmezhet egy ilyen halált? Minő érzést vitt magával a győztes, — s minő érzelmeket hágy vissza és általa soha nem pótolható elvérzett szereteteinek?

Vagy . . . .
De ne elemezzük . . . ne mondjuk ki, hogy a humanizmus a mai társadalom ajkán káromlás!

Támadjuk meg e bajt gyökerében, és pedig mielőbb, mert az ma már nem szórványos ragály, hanem járványos.

Litterati Odón a kit a sors kerülhetlen kegyetlensége ily súlyosan talált, a hetvenedik évbeli újabb barátain közé tartozik. Mint talpig derék és becsületes férfiú közszeretében és tisztelőben részesült, szomorú, hogy az élet-halál-harcban oly két férfi állott szemben egymással, a ki hivatva van, még hosszú évek során keresztül hasznos és üdvös szolgálatokat tenni a hazának és emberiségnek.

Mi a távolból mérlegelni sem va-

gyunk képesek, melyeknek szerencsétlensége okozott volna nagyobb megdöbbenést és fájdalmat azoknak, kik mindkettejüket ismerték.

A két paraszt mindinkább élesbülő szóváltásban végre tetlegességre vete-medik és indulatossága rohamában ez vagy amaz társát agyonveri, per analogiam méltán nevezhetők ezt is párbajnak, annyival inkább, mert a két műveletlen egyénnek egészen más fogalmi lehetnek a becsületről és a sértett becsület megtorlásáról. Vegyük most már mellé még a büntetés kiszabásában szembeötlő különbségeket!

Szűgyeljük magunkat! Engedje a Gondviselés, hogy e megrázó eset intő és visszariasztó példál szolgáljon azoknak, a kik inkább tudnak és szeretnek legyőzni másokat, mint magokat, a mi pedig a valódi férfui jellem legszebb és legmagasabb bizonyítéka.

A magyarországi Eötvös-alapítvány gyűjtő és kezelő országos bizottság

tiszti karának jelentése szerint az alap-pénztára bevett a jelen évben: 1. a múlt évi pénztári maradvány alakjában 3179 forint és 9 krt., — 2. folyó évi tagsági díjak és tagsági tőkék címen 1282 frt 88 krt., — 3. adományok és a tökesített vagyon kamatainak címen 2627 forint 46 krt., — tehát összesen 7089 frt 43 krt.

Kiadott pedig az Eötvös-alap pénztára ezen évi jövedelméből ez ideig 5038 frt és 32 krt., nevezetesen: a) a tökesített vagyonhoz csatolt az alapszabályoknak megfelelőleg 2438 frtot, — b) ösztöndíjak és segélyösszegek alakjában kifizetett 32 rendez tag javára 1750 frtot, — c) a „Tanítók országos arhavaza” számára a szolgálatot 300 frtot, — d) irnoki teendőkre adott azon két vidéki tanítóknak, a kik Budapesten az egyetem tanúinak, 240 frtot, — e) nyomtatványokért fizetett 105 frtot, — f) az előző évi irnoki kiadásai papír, levélbelyegek, levelezési-lapokra s egyéb aprókra összesen 151 frt 10 krra ragunk, — g) szolgák díjazása és egyéb apró kiadás tett 54 frt 22 krt. — Az Eötvös-alap 27811 frt 97 krt. tökesített vagyonából 24000 forint a Magyar Földhitelintézetnél helyezett bizottságba; 2700 frtot meg az illető alepitők kezelési 2111 frt pedig nagybörze takarékpénztár, könyvecskében van elhelyezve; csak az alapnak mintegy 50 frtnyi nevértékkel bíró sorsjegye nem helyezhető el gyűjtőszobába.

Miként a fentebb közöltékből kitűnik a jelen évben ezideig az Eötvös-alap rendez tagjainak beiratkozott 6000 néptanító illetőleg tanítónak, tanár és kir. tanfelügyelő, valamint kisdédó és gyermektesztő közül csak igen kevesen szolgáltatták be az 1887. évre szóló egy frtnyi tagsági díjajukat, remélhető

A tulipán behozatalától kezdve már 300 év múlt el, s 300 év alatt az egyszerű tulipán Gessnerianából 6000 változatot sikerült nevelni.

A németalföldiek, szorgalmuk és munkásságukon kívül, még rendkívüli tisztaság szeretőikről is szelében ismeretesek. Mindent, a merre csak a szem tekint, a legcsekélyebb tárgy csillog a tisztaságtól. Legtöbb érteket tanúsít a hollandi nép a színek iránt úgy annyira, hogy Németalföldön a legcsekélyebb tárgy, a melyet minálunk senkinek sem látta volna, a legfényesebb palotának elmaradhatatlan díszét képezi. Jelenleg csupán Németalföldön több mint 240 hektári terület kizárólag virág művelésre szolgál.

Ezáltal nemcsak az egybangu, erdőten és mocsáros vidék válik vonzóbbá, hanem egyúttal a lakosság jelentékeny része is kényerhez jut. A virágkereskedés oly nagy lendületet vett, hogy 1861-től 1876-ig Hollandiában 19.640.000 frt áru virág jött forgalomba. Csupán 1876-ban több mint 1.666.000 frtot vettek be virágokból, melyek közt a tulipán még mindig túlsúlyban van, s ez az összeg, a lakosság és ország előnyére évről-évre növekszik. Ha nem még mindig központja ennek a jövedelmező kereskedésnek. Az ottani kereskedők jegyzékében még most is lát az ember 25—150 frt áru tulipánhagymákat, sőt még nem is igen régen, a harminczas években, egy amsterdami virágkedvelő egyetlen hagymáért tízezer frtot adott. Ilyen nagy árakat most csak nagyon ritkán adnak, de azért a jövedelem a művelés eme békés korszakában sokkal több pénzt hoz forgalomba, mint az 1623. és 1637. évek közti fekvő időben, — a tulipán mánia korszakában.

Magyarországnak sem válnék kárára, ha a virágművelést, nagyobb mértékben üzné, mert ez jövedelmező kereset ágga emelkedhetik. Lehet is, hogy a mi statisztikai kimutatásainkban a virágművelés és kereskedés eredménye szintén jelentékeny összegekben lesz kifejezve.

azonban, hogy a folyó évi számadások lezárásáig 1888. jan. 20-ig nemcsak a hátralékosok közül fogják még számosan az évdíjat beszolgáltatni, hanem még új tagokul is tömegesebben fognak jelentkezni; erre enged következtetnünk azon nagyobb mértékben mutatkozó érdeklődés, mely a múlt hónapban közzé tett felhívás eredménye gyanánt tekintendő. Hetenkint igen számos levelezési lap érkezik az Eötvös-alap orsz. bizottságához, melyekben egyes lelkesebb tanítók, tanfelügyelők és tanügy-barátok fölünk alapszabályokat és gyűjtőleveket kérnek.

Öröndetes jelenség gyanánt említhetjük fel, hogy a jelen évben ezideig 6 rendez tag részéről fizetett be a 20 frtnyi tagsági tőke és hogy számosan beszolgáltatták a tagsági tőkének első ötförintos részletét is. Különösen nagy örömmel vettünk arról is tudomást, miszerint egyes jelesebb kartársak nevére, valamint egyes szegény tanítóözegek és árva javára kisebb körökben krajczáros gyűjtésekből szerzik össze a 20 frtos tagsági tőkét.

A temetkezések alkalmával a tanító-körök is átharapódzó koszoru-kultus gyakorlása helyett, néhányan, igen helyesen, azt a szokást kezdték meg, hogy koszoru-tétel helyett az érdemes halott emlékére az „Eötvös-alap”-nak és a „Tanítók országos arhavaza”-nak javára gyűjtéseket eszközölnek. Jobban is illik hozzánk érdemes halottaink emlékeztetnek ily módon való megemlékezése.

A tanítói egyesületek és testületek közül három szolgáltatta be a jelen évben a 100 frtos tagsági tőkét, részben annak felét. A tagok után járó 10 kros adományokat pedig ezideig 14 tanítói testület szolgáltatta be.

Az adományok rovatában álló telekeltől ki kell emelnünk, hogy az 1887. évben 19 takarékpénztár és más pénzüzetet emlekezett meg ez ideig az Eötvös-alapról. m.: 1. Esztergomi takarékpénztár, 2. Bekési népbank, 3. Jászkerületi népbank és takarékpénztár, 4. Tordai takarékpénztár, 5. Pesti hazai első takarékpénztár, 6. Janoshazai, 7. Torontálmegyei, 8. Ó- és torók-kamizsai, 9. Köröndi, 10. Szeghalomvidéki, 11. Szentvidéki, 12. Papi, 13. Czegledi, 14. Lévai, 15. Abauj-Szepsi, 16. Nógrádi takarékpénztár, 17. Pankotai népbank, 18. Lévai takarékes hitelintézet, 19. Bieskei takarékpénztár. — A működő ezen pénzüzetek igazgatóságainak egyesületünk nevében itt ismételve köszönetet mondanánk, azon reményben ringatjuk magunkat, hogy még több más hazai pénzüzetet is meg fog emlékezni a magyarországi tanítók országos segélyegyesületéről.

Az itt és ott már régebb idő óta kiállított iskolai pertelvényekből, a melyeknek jövedelme részben az illető iskolák szegény tanulóinak, részben az Eötvös-alapnak javára esik, a jelen évben eddig 12 helyről mintegy 80 frt folyt be pénztárunkba. — Azon tankönyvek jövedelméből, melyek alapunk javára bizonyos százalékot ajánlottak fel, f. évi január 2-ika óta 30 forint fizetett be Wolfner és Singer kiadók részéről a Lakits-Neiger-féle földrajz után, Lampel Róbert könyvkiadó ur 7 frt 88 krt és Benkő Gyula ur pedig 4 forint 10 krt szolgáltattat be az ugynevezett ellenőrzési jegyek után az Eötvös-alap pénztárba.

Az Eötvös-alap orsz. bizottságának tisztii kara ezen hivatalos közleményeinek kibocsátása alkalmával egy a bizottság tagjait, valamint a népoktatásügyi intézetek minden egyes munkását s barátait arra hívja fel, hogy kiki ille telhetőleg mindent megtegyen arra nézve, hogy az Eötvös-alap jelen évi számadásának lezárásakor a kizsárt ala kerülhető évi jövedelemnek negyvezred része megfelelhessen azon varakozásnak, melyet a tanítók jelen tanuló, felsőbb iskolába járó gyermekei, a nyugdíj nélkül szülőkközű kiérdemelt egy tanítók, a szegény tanítóözegek és árva országosnak nevezett jótékonytevénytünk iránt táplálnak. Nem az egyeseknek önfeláldozásra kész tevékenysége, hanem a töm-gnek érdeklődése és a kartársaknak krajczáros gyűjtése emelheti Eötvös-alapunkat az országos jótékonytevényték színvonalára! — Peterfy Sándor s. k., az Eötvös-alap orsz. bizottságának elnöke.

Felhívás és figyelmeztetés.

A magyarországi tanítók Eötvös-alapját gyűjtő és kezelő orsz. bizottság határozata értelmében ezennel figyelmezteljük az Eötvös-alap tagjainak beiratkozott kartársakat alapszabályaink 14. §-ának azon intézkedésére, miszerint az „oly rendez tagok, kik az egy frtnyi tagsági díj befizetését két egymásután következő évben elmulasztják, jogaikat az Eötvös-alapra nézve elvesztik és a rendez tagok sorából kitorolltetnek.

Egyúttal felhívjuk mindazokat, a kik évdíjajukat az 1886. és az 1887. évre még eddig be nem szolgáltatták volna, ezt legkésőbb az 1888. január 20-ikáig annyiával is inkább megtegyék, mivel a rendez tagok sorából a 14. §. értelmében kitorolltet egének régi jogaikat csak oly módon szereshetik vissza az Eötvös-alapra nézve, ha újból való beiratkozásuk alkalmával nemcsak a be nem szolgáltattott évdíjajukat pótolják, hanem még az örökös tagsági díjnak, azaz a 20 frtnyi összegnek egy negyvezredét is lefizetik.

Saját érdekeiknek megvédése és a pénztári könyvek hibátlannal vezethetése céljából pedig felkérjük ezennel az Eötvös-alap rendez tagjait a következőkre: 1. A gyűjtőlevekre illetőleg postautalványokra neveiket minél olvashatóbb betűkkel jegyezék fel és min-

dig kitegyék tartózkodásuk helyének utolsó postahelyét is.

2. Azon tagok, a kik időközben nevüket avagy lakásukat változtatták, ezekről az Eötvös-alap elnökségét értesíteni el ne mulasszák.

3. Halálozás esetén a rendez tagok özvegyei, — illetőleg árvaik gondnokai az Eötvös-alap elnökségét a gyászszertől annyival is inkább értesítsek, mivel csak így intézhetőnek arról, hogy azon rendez tagok özvegyei és árvaí, a kik belépésüktől számított halálukig 5 ízben megszokott nélkül szolgáltatták be az 1 frtnyi tagsági díjat, a fizető rendez tagok könyvéből a fizetésre többem kötelezendő rendez tagok jegyzékébe vetessenek fel.

Figyelmeztetésünket és kérelmünket az illető tagtársak jóindulatába ajánlván, maradtunk kitünő tisztelettel.

Budapesten, 1887. decz. 3-án tartott gyűlésünkkel

az Eötvös-alap gyűjtő és kezelő országos bizottság nevében:

Péterfy Sándor s. k., elnök.
Órley János s. k., pénztárnok.
Jeny József s. k., ellenőr.
Luttenberger Ágost s. k., titkár.

LEVELEZÉS.

Földvidék, 1887. decz. 14.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Igazán fölháborító a tót nemzetiségiek egyenemélyűeké uzelme, melylyel azon alkalmából, hogy az apatlan, anyatlan trencsényi árvaakat az emberiség és társadalomnak megmentendő jó lelkek levitték az alföldre, telekiabálják karpátoktól Adriáig az országot, és bősziúságokban a külföld előtt a legbarbarabb népet mutatják be a magyart.

Hogyha csak az forogna szóban, miként veledik nehány nemzetiségi igazgató a teleleptésről, könnyen napirenden lehetne tenni a már megszokott handa-banda fölött. . . . Csakhogy itt az a cél, hogy a tót nép javára megindított és valóban a legszebb emberbarati terekvések megihusuljanak.

Hiszén, ha meg egészen tót szempontból vesszük is a dolgot, a jobb érzés azt parancsolja, hogy ne hagyjuk emberársainkat veszendőbe.

Mar pedig ismeretes a trencsényi nép szegénysége, ismeretes hogy az az apatlan, anyatlan árva napról-napra él, s aig van, a ki egy falat kenyert nyújtson neki ehsegének csillapítására; nem igen akad, a ki egy ruhadarabot adjon neki, hogy dierdő testét betakarhassa.

A magyar testvér megszánja tehát a magokra hagyatott gyermekeket, felöltözteti a ruhátlan, jól tartja az éhezőt, keblére öleli s ott melengeti. . . . Mire a panszálv testvér, ki előbb hallani sem akarta a nyomorgók segélykialtasát, rablot, gyilkost kiált, és barbárnak nevezi azt, ki megkönyörült a szegényeken.

Ez a kép tárul elénk, valahányszor a nemzetiségiek kifakadását halljuk, és gondolkodóba esünk: van-e ezen fanatikusokban érzés, hogy inkább a szerencsétlenségnek vetnék oda testvereiket, hogy sem a magyarok mentő kezében lássák!

Az ellenszenv, a magyarok iránt való okatlan gyűlölködés szülő oka ama szenevedelyes szemrehányásainak, s az vakítja el őket annyira, hogy észre nem veszik azt a jó tettel, mely ez eljárásban nyilvánul. . . . Azonban örömuinkre szolgál azt határozottan állithatunk, hogy a tót nép özszerere nem osztozik a nemzetiségiek ezen kvalifikálhatatlan larmájában, hanem halas szízzel fogadják ez emberbarati gondoskodást, mely annyi szegény árva jutalt biztos otthonba.

Törődjenek a nemzetiségiek a tót néppel többet, karolják föl szegényességében, adjanak neki utatást, hogy előbbre haladjon iparban, gazdaságában. . . . De még egyedül gondoljuk a magyarok iránt való gyűlölet szítsa, meg lapják Muszkországot dicsebtük Magyarhon rovasára, még nem emelkednek azon állapponra, hogy a közös hazának érdekeinek onzentlenül munkálkodjanak: nem ismerjük el őket illetékeseknek arra, hogy annak a népek nevében beszéljenek, mely velök mint tulajdonképi — ellenségeivel. — egyet nem érhet.

Végzavunk: ne térjenek vissza ama fenkölt lelkek, kik a tót árva ügyében eddig-tele is fáradoztak, a megkezdett utról, hanem elszantán haladjanak a szegény nyomorultak megmentésében, mely ezeknek vallásos hazafiságában és erkölcsileg fedhetetlen életében birja kifejezését!

Üdvözlettel
Dr. Csösz Imre.

HIRHARANG.

* Karácsony. Közelednek a karácsonyi ünnepek. Mindenki örömmel ünnepli karácsony estéjét sőt mondhatjuk, hogy a kereszténység ez első s legszebb ünnepe vallásüklömbőség nélkül megtartatik mindenki által, mert hiszen jellegénél fogva azok ünnepe, kik tiszta romlatlan szívből örülnek, — a gyermekek ünnepe. Megünneplik e napot mindenütt, a palotában a legszegényebb hejlekben egyaránt. Igen ez a gyermekek ünnepe. A fényesen kivilágított karácsonyfa, a várva várt ajándékok, a gyermekek örömtől sugárzó arca, a szülők édes öröme, kik szívében

gyermekök boldogságát a szeretet a szegény munkás egynehány almanak rácsonyfáját környe meke arany és ezu Nem mindenkinek a fat, vannak oly szottak, kik e által is nyomorban és mar részeseznek majd és örömeben, ha s felkeressük őket e mit a balsors s a karácsony ünnepe kell minden tüt s e szent nap öröm s részesejljön. Teg és árvaikkal. A mindenkinék; ragyo senki nyomort és innak pedig azt rácsony szent ünne és háborítlan jölet köreiben. Boldog

A tél végre beköszönt. A nap ablakok borítvak a fakat csillogó dí munkában tett idője

* Hertele. A mőtösaga a torjövő óra tervezésén azon nemes indítva közgyűlés elé, hogy zönsege, hogy a kisleendő létesítését a bizonyos összeggel gilag is partolni. H berszerető szívből jenzés közt egyhan talanos lelkesedé nyitja mily rokone ez által ö mőtösaga gók közt, kik m gszintén szívukon h ovoidakban részest első elemében, m honpolgári erényk

* Helyeig. Közlöny "51-ik szazagi közlöny" 28 Zeitung" azon sena olvasóinkat, hogy T a megye új szekna tartandó unnepele egyúttal Herteleny ö mőtösaga tizen ünnepelni. Bar meg e hir terjesztése a öszinte ragaszkodó mégis téves informánitának, mert a kört 14-ik évföld történt kinevezetes ből unnepeleik veg tervezetnek.

* Fényes. Jenő alispán ur f. gyűlés által kiküldö bizottságot teljes sz szerető házához. Sz szokott szereltrn degeit, kik — közi asszony és báró Du nően elmulattak.

* Megyel. tartandó nagy unne len a hályantai tiszt rendkívül fényesen valamint az egész gyék legszebbjei a a rendező bizottság rekstik, hogy e b tegek. A tanczr- katonazene elő Te tünő sima, tanczsa s siker, készüljön a hetetlen mulatsága

* Ertesítő. 1887/8. évadra sz 20-ig váltva 4 fori — családtagok rész 2 frtjával Keresztés kaphatók. — Elő jegekkört járó ösz hálóvich Odón és N.-Beckereken, 18

* Városi. volt f. hó 6-án a zítésére. Megvált Laube Péter, id. W gelschmidt Jozsef, V men Matyas, Etling menacker Janos, M 2. kerületben: Seb Schmidt Antal, Binder Lipót, rendez Jaroslav, Vilmos J letben: Klein Mór, Géza, Schaffer Ana H. L. Guttmann Ják Jakab, rendez tago Emanuel, Jankovits pottagokul. A 4. ker Markov Llyubomir, vits György, rendez Stoics Vasza, Gr Az 5. kerületben: Szilvássy Janos, Janos, Polonyi Pá Marion, rendez tag szits Miklós, Zvela kerületben: Bakal

H i r d e t é s e k.

4252. sz. 1887.

(424-3.3)

Hirdetmény.

A nm. közmunka- és közlekedésiügyi m. kir. ministerium f. hó 7-én 46576. sz. a. kelt magas rendeletével a jankahidi a vagas-hoz szükséges és a nevezett község határában elfoglalandó földterületekre nézve a ki-sajátítási eljárást elrendelve, a tárgyalás f. évi **december 17-én**, d. e. 9 órakor, Jankahid községében (község házában) fog megtartatni.

Felhívtnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kituzott tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a ki-sajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A ki-sajátítási tervrajz és összeírás Jan-kahid község-házánál 15 napi közszemlre kitéltek.

N.-Beeskerek, 1887. nov. 16.

Torontálmegyei közigazgatási bizottság.

Hertelendy.
főispán.

Meghívó.

Az üzlettrészesek tisztelettel meg-hívtnak a „Melenczei takaré- és előlegszövetkezet” nek folyó évi **december 17-én**, délelőtt 8 órakor, Melenczen a nagy vendéglőben meg-tartandó

alakuló közgyűlésre.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az alapszabályok megállapítása.
2. A szavazatszedő bizottság meg-választása. (448-1.1)
3. Elnök választása.
4. Az igazgatóság választása.
5. A felügyelő-bizottság választása.
6. Esetleges indítványok.
7. A hitelesítők választása

Az elnökség.

3829. sz. 1887.

(438-3.2)

Pályázati hirdetmény.

A zichyfalvi körorvosi állás lemondás folytán megüresedvén, annak betöltése cél-jából ezennel pályázat nyitatik.

Ezen állással 600 fti évi fizetés élvezete van összekötve, egyszeri látogatásért 40 kr. díj szedhető, a szegények azonban ingyen gyógykezelendők.

A körhöz tartoznak Zichyfalva szek-helylyel, Zichyfalva, Nagy-Gaj, Malenitzfalva, Nagy-Margitta, Szent-János, Úrményháza és Györgyháza községek.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajják, hogy szabályszerűen fel-szerelt pályázati kérvényeiket 1888. január 7-ig ezen fősztolgabírói hivatalhoz küldjék be.

A választás 1888. január 9-én fog a zichyfalvi község-házánál megtörténni.

Bánlak, 1887. decz. 1.

Bielek Antal,
fősztolgabíró.

Máriaczei gyomercsöppek.

Külön hatású szer a gyomor minden betegségekben.

Fülfelháttadán orvagyhiány, gyomorégőség, rossz illatu lelé- zet, felhúadás, savanyu felhőfés, kolika, gyomorhurut, gyomorgöcs, homok- és darakepzés, túlszós nyálkakepzés, szék-ség, indor és hányás, főtás (ha a gyomortól ered), gyomorgöcs, szék-sorulás, a gyomornak étellekkel és italokkal való túlterhelése, giliszták, lep-, mój- és aranyeres bántalmak esetében. — Egy üvegecske ára használati utasítással együtt 35 kr., kettős pa-laez 60 kr.

Központi széküdes: Brady Károly gyógyszerész által Kremsterben (Mor-yország).

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Valódi minőségben kapható: Nagy-Beeskereken: Kellner J., Mencer L. gyógyszer-tárban. Melencze: Ledniczy J. gyógyszer-tárban. Perlasz: Laffleur L. gyógyszer-tárban. T.-Beese: Bizek A. gyógyszer-tárban. (376-52.6)

Óvás! A valódi máriaczei gyomercsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódiság jeleit minden üvegecske piros, a fenti vedjeggyel ellátott borítékba kell göngyölve lennie és a minden üvegecske mellékelte használati utasításon meg kell jegyezve lennie, hogy az Kremsterben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomott.

Valódi minőségben kapható: Nagy-Beeskereken: Kellner J., Mencer L. gyógyszer-tárban. Melencze: Ledniczy J. gyógyszer-tárban. Perlasz: Laffleur L. gyógyszer-tárban. T.-Beese: Bizek A. gyógyszer-tárban. (376-52.6)

Hirdetmény.

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK 1887. évi június hó 10-éről kelt legf. elhatározása folytán ezennel megindították a

XIII-ik magy. kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelme akképen osztandó fel, hogy a vagyontalan magy. kir. hivatalnokok özvegyei és árvái részére alakítandó alap, a szegény agg-tanítók és özvegyeknek segélyezéséért ezelő Eötvös-alap, a miskolci református főgymnasium, a budapesti Krisztinaváros Gellért utczájában lévő és a szürke nénikék vezetése alatt álló leánynevelőintézet, Frim Jakabnak a hüllyek nevelésére és ápolására fenntartott intézete és a Zagrábban felállítandó országos javító intézet, egyenként a várható jövedelem egy-tizedé, az ország s nöképző egylet és a magyarországi hírlapok nyugdíj-intézete pedig két-tizedrészében részesíthessék.

E sorsjáték összes, 6.669-ben megállapított nyeresiményei az alább következő játéktér szerint

195 000 forintba rúgnak, és pedig:

1 főnyeresimény.	60.000 fttal	50 nyer. egyenk.	100 fttal, 5 000 fttal
1 nyeresimény.	15.000 fttal	100 „ „	50 „ 5 000 „
1 nyeresimény.	10.000 fttal	2000 sor-ny	20 „ 40 000 „
5 nyer. egyenk.	1.000 fttal, 5 0 0 fttal	4500 „ „	10 „ 45.000 „
10 „ „	500 „ 5 000 „		

A húzas visszavonhatatlannal 1887. évi december hó 29-én történni.

Egy sorsjegy ára 2 fttal o. é van megállapítva

Sorsjegyek kaphatók: a lottoigazgatóságnál Budapesten, (Pest, fővámház, felemelet) hova a megren-delt sorsjegyek ára postautalvány-mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, sós- és adóhivatal-nál; a legtöbb postahivatalnál, és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyaruló közegeknél.

Magy. kir. lottoigazgatóság
Budapest, 1887. évi november hó 16-án

MÁRIÁSSY SÁNDOR.

m. kir. pénzügymin. osztálytanácsos és lottoigazgató.
(Utánnomat nem díjazatik) (404-6.5)

!Pénz!

földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors közszelvényezéssel felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálak minden e szakmába vágó fölvilágosítással bementve.

Együttal ajánlom magam-t mindennemű állami és magan sorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek mellyes bevasarlasa és el-adására, nemkülönben mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden húzásra.

Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

Első nagy-beeskereki váltó- és bizományi üzlet

L. Kadelsburg & Co.

(34-23)

!! Karácsonyi idényhez !!

Uri- és gyermek-ruha-gyár

NEUMANN M.

BÉCS, Mariahilferstrasse, 35. sz.

Raktár Nagy-Beeskereken, Kupuszarovits-féle házban,

Hunyady- (fő-) utca.

Legnagyobb választék minden kigondolható uri- és gyermek-ruhákban bel- és külföldi szövetekből, elegáns bécsi divat- és szilárd helyreállításnak; gazdag raktár utazó bundákból, városi bundák, lodenkabátok, mentsikofok, eső-köpenyek, téli kabatok, felöltők, nadrágok a legjobb gyapjuszövetekből, salonruhák, gyermek- és fiu-ruhák stb. minden nagyságban.

Külön osztály női-, leány- és gyermek-ruhaneműekből,

ugymint: dolmányok, látogatók, mantletek, zsaketok, eső-köpenyek, kerek-löpenyek stb. minden idényhez a legújabb bécsi, berlini és párisi divat és forma szerint.

A kész raktáron kívül dús-gazdag választék a legfinomabb belföldi, angol és francia szövetekből, melyekből a megrendelések mérték szerint a mi bécsi üzletünkben, Mariahilferstrasse 35. sz. alatt rögtön elkészítetnek. — Tisztelettel figyelemztetik a n. é. közönség, hogy a mi kész ruháink mind a 12 fiokjaink részére bécsi üzletünkben szilárdan és tar-tósan készítetnek, és daczára ennek sokkal olcsóbbak, mint másféle kész ruhák, úgy hogy minden vevő a vásárlásnál előnyét találja.

Pontos és figyelmes szolgálatot biztosítva, kérem üzletemet meglátogatni.

Kovács Gedeon,

Neumann M. cég képviselője Nagy-Beeskereken.

(357-26.6)

Tize

Egész évre
Pleitz Fer.
elő
— utóbbiak
— minden ny
igntatási díjak
10 óráig beka

„TO
1888.

Régi fogjuk tart inknek ugy italokkal fo hogy néha nemes vad déglői aszt tosihatjuk a kacsáktól A ki ismer déki lapok bizonyosan lapirodalni i tehetségével lemi lábbel pánkákat k

Minden szeről olya mikor a sz ruhájában

Hisz n lyeket a fő tartalmának olyan olvas és lelket hasznosított nivalókkal czistikai all tönyökben kezni fogu máilag is e is megjósol vattal lesz kellemetlen den nevez ocupálván. fuvathatjuk mikor már litizálni nem is alkalmas politizolnán keveset adt lyeket ali zódés, mag

Me

Azt his olvasóink elő telve emléke Alkalm tarozatsírók közvetlen fo zólhatjuk az zönségre néz A prog este 5 óra 4 gádása a be az elszállásol 29-ik sz. gy ház előtt téz pedig kezdő szintársulat a etkalommal s operettje.

A szin megállapítva páholy 4 fti

A "Torontál" 50-ik számának HIVATALOS MELLÉKLETE.

Nagy-Becskerek, 1887. évi december hó 15-én.

32551. sz. 1887.

Torontálmegye alispánjától

Hirdetmény.

Valamennyi főszolgabírónak és Nagy-Becskerek város polgármesterének.

A nagym. m. kir. honv. Ministeriumnak mult hó 19-én 49950. sz. alatt kelt kegyes rendeletét — melyben az 1888. évi ujonczozási előmunkálatok megkezdése s illetve miként fogantatása az 1888-ik évi ujonczállításra felhívandó a korosztályokba tartozó hadkötelesek és a teljesen ismeretlenek korosztályonkinti számának bejegyzésére szolgáló 2/ alatt két példányban ide mellékelt kimutatásnak beterjesztése, s végül a távollévő hadkötelesek kipuhatólása és a teljesen ismeretlenek iránti vizsgálatok eszközlése céljából évenként szervezendő községi bizottságok megalakulásáról és működésük eredményéről megitéle hagyatott meg 7/ alatt azzal adom ki a vonatkozó — s ennek által szabályszerűen kitöltendő ujonczozási „Felhívás”-nak megfelelő számu nyelvű példányban kiadása mellett, hogy az 1888-ik évi ujonczállításra felhívandó korosztályokba tartozó hadkötelesek és a teljesen ismeretlenek korosztályonkinti számának bejegyzésére szolgáló kimutatásokat 1888. évi január hó 1-ig a távollévő hadkötelesek kipuhatólása és a teljesen ismeretlenek iránti vizsgálatok eszközlése céljából évenként szervezendő községi bizottságok megalakulásáról és működésük eredményéről jelentéseket pedig 1888-ik év február hó 15-ig hozzám okvetlen beterjeszteni sziveskedjenek.

Mint hogy pedig a védtörvényi utasítás világos rendelkezése ellen arra a tapasztalatra jutottam, hogy egyes sorozó járási tisztviselők a Bosznia és Hercegovina megszállott tartományokban tartózkodó védkötelesek állítása céljából azok állítási lajstromait közvetlenül küldik meg a megszállott tartományok illető tisztviselőinek, ezennel figyelmeztetem a t. címeket, hogy jövőben hason cselekvényektől tartózkodjanak s a megszállott tartományokban tartózkodó véd-

kötelesek állítási lajstromait az ismeretes hivatali eljárás szem előtt tartása mellett a nagym. m. kir. honv. Minist. utján küldjék el, nehogy ellenkező eljárással felsőbb helyről megrovásnak legyenek kitéve.

Mint hogy pedig a bevezetőleg hivatalolt kegyes ministeri rendelet annyira kimerítő, hogy ahoz nekem különösebb utbaigazításokat csatolnám feleslegesnek látszik, végezetre csak az általam kitűzött teljesítési határidők pontos betartását kívánom szives figyelmükbe ajánlani elvárván, hogy ezuttal nem leend szükség a sürgetések kiadására.

Kelt Nagy-Becskereken, 1887. évi november hó 6-án.

Alispán hiv. távollétében:
Dániel, főjegyző.

49950./VIII. sz. 1887. A magyar királyi honvédelmi ministertől. — Torontálmegye közönségének. — Azon biztos feltevésben, miszerint az 1868-ik évben született, és a jövő évi januárius 1-ével a hadköteles korba belépő ifjakról szerkesztendő anyakönyvi kivonatok, illetőleg, miután e célra, a védtörvényi utasításnak az I-ső pótfüzet által kiegészített 11-ik §-a 1-ső pontjához csatolt jegyzés értelmében, a folyó évben a népfölkelésre kötelesek első korosztályát képező ezen ifjakról már kiállított anyakönyvi kivonatok felhasználhatók, az egy év lefolyása alatt történt halálozási esetek bejegyzése végett a községi előjáróságok által az anyakönyvvezető lelkészekhez visszajuttatni tartozott ezen anyakönyvi kivonatok, az illető lelkészek által a községi előjáróságoknak, október 31-ig, mint a védtörvényi utasítás 11-ik §. 5-ik pontjában megszabott határidőig át, — illetőleg vissza fognak adatni: az 1888-ik évi ujonczállításra vonatkozó és a védtörvényi utasítás III-ik, IV-ik és V-ik fejezeteiben foglalt szabályok értelmében, és az azokban megszabott határidők alatt fogantatandó előmunkálatok tekintetében rendelem a mint következők:

1. Az 1888-ik évi ujonczállításra az 1868-ik évi 40-ik törvényzcikk 3-ik szakaszához és az 1882-ik évi 39-ik törvényzcikk 8-ik szakaszához képest rendszerint felhívandó három korosztályt, az 1868-ik, 1867-ik és 1866-ik években született hadkötelesek képezik.

Addig is, míg a 4-ik korosztálynak egyik vagy másik sorozójárársban az ujonczállításra kivételesen lehető felhívása iránt, az 1882-ik évi 39-ik törvényzcikk 8-ik §-a értelmében, és az idei hadjuttalék végleges számbavételének eredménye alapján, véglegesen intézkedhetném: a védtörvényi utasítás 30-ik §-ának 4-ik pontja alapján a 2-ik, 5-ik, 6-ik, 12-ik, 23-ik, 26-ik, 31-ik, 33-ik, 34-ik, 37-ik, 38-ik, 39-ik, 43-ik, 44-ik, 46-ik, 48-ik, 51-ik, 60-ik, 61-ik, 63-ik, 64-ik, 65-ik, 66-ik, 67-ik, 68-ik, 71-ik, 76-ik, 82-ik, 83-ik, 85-ik és 101-ik számu hadkiegészítési kerületeket, Horvát-Szlavonországot illetőleg a 16-ik, 53-ik, 70-ik, 78-ik, 79-ik, és 96-ik számu hadkiegészítési kerületeket mar most olyanoknak jelölöm ki, a melyekben, illetőleg az azokat képező és az alabb körülírt módon teendő számítás szerint hátralékban levő sorozójárársokban a 4-ik korosztály a jövő 1888-ik évi ujonczállításra valószínűleg ismét fel fog hivatni.

Az említett hadkiegészítési kerületekhez tartozó mindazon sorozójárársokban ugyanis, a melyekben az idei ujonczállítás eddigi eredménye szerint, és a védtörvényi utasítás 92-ik §. 1-ső, 2-ik, 3-ik, 4-ik és 5-ik pontjai értelmében a sorozójárársbeli tisztviselő által teendő előleges számítás után, az ujoncz- és póttartaléki jutalékokban, vagy azok egyikeben avagy másikában hátralék mutatkozik, s így a 4-ik korosztály újból való kivételes felhívására teljes alapos-sággal lehet következtetni: az összeírást, és az előmunkálatokat, a 4-ik korosztályra is kiterjeszteni rendelem.

A sorozójárársbeli tisztviselők által eszközözendő ezen előleges számításnál a kivételesen felhívott 4-ik korosztályból, sors-számuk rendje szerint az ujoncz vagy a póttartaléki jutalékba besorozot-

Hirdetm

Valamennyi főszoigabiró város polgarmestere és hatosági bizo

A törvényhatósági évi október 10-én 1118 határozatával jövő 1888 hó 16-ának d. e. 10 székház nagy termébe gyűlés tüzeven ki, — det, miszerint erről a hatlakó megyebizottsági hat sziveskedjék.

Az ülés tárgysoroz jén a „Torontal” hivatali szokásos módon közhirre Nagy-Becskeken december 27-en.

Ro

Jegyzőkör

Torontálmege törvényhaának 1887. é. december rendkívüli közgyűlésen el

Előadó: Rigó István (Folytatás.)

A tör.-becsei takar keresése a megyei alap tányosnak latszó összeg leendő elhelyezése tárgy alaptökének megfelelő öss kimondatott, ezen határoz bezés jelentetett be.

A n.-kikindai főszo talos jelentése Mokrin kö séghátraléka tárgyában.

A megyei számvévó Albrechtsdor község 1888 előirányzatát. — Jöväh

- Ugyanaz Bolgártel
Ugyanaz Dugoszello
Ugyanaz Keszegvichha
Ugyanaz Kis-Zombor
Ugyanaz Marienfeld
Ugyanaz Ném.-Csana
Ugyanaz Német-Nagy község ditto. — Ditto.

Árlejtési hirdetmény.

Torontálmege közönsége f. évi 1036 kgy. sz. a. elhatározta a N.-Becskekerék-zsonholyai megyei útnak 9+384-2-14+430-4 kilométer szakaszára szállítandó kö- és kavics-mennyiségnek, valamint az utépítéssel szakséges munkálatoknak vállalat újraindítását, mely végül a f. évi alispáni hivatali hivatalos helyiségében 1887. évi december 30-án délelőtti 10 órakor fog a verseny-látrgyalás megtartani.

Az erre engedélyezett költség-összeg 39,999 frt 18 kr. — Vállalkozási szándékozók ezen versenyhátrgyalásra 5%-os bantápenzzel (mely által készírt vagy által-papírral) elhatolt zárt írásbeli ajánlatokat 30 kros helyeggel szabályszeruen készítve az árlejtési megkezdé nap azaz f. é. deczember 29-én délelőtti 12 óráig ide nyújtsák be. — E határidőn túl beérkező ajánlatok felbonthatlanul fognak illetékek visszavonulni. Az ajánlatban a 0/-os árlejtés szamokkal és betűkkel világosan kirandó.

Az ajánlatban határozatlan kitéend, hogy ajánlkozó az építés helyi körülményeit az építési feltételeket és műszerevényeket szil teljesen ismeri és azoknak magát minden költség nélkül aláveti.

Az ajánlatot egyidejűleg a kő és zúzottkó mint is, melyek az ajánlattevő peccsével ellátandók, benyújtandók és a könyv pontosan megnevezendő, melyből a minták beszeresztetlek. (446-31)

A végbeviteli utóépitési munkálatokra vonatkozó előírati s költségvetés általános és részletes építési feltételek és a szerződés mintája a helyieit m. kir. építészei hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők. — Nagy-Becskekerék, 1887. évi deczember 5-én. Torontálmege alispánja.

Jó kereset!!!
Bizalmas személyeket keresünk törvényesen megengedett díj sorozatok eladására. Nagyon jutalékok esztől havi fizetést is adunk. (386-28, 9)
Fővárosi vállalkozás-társaság
ADLER ÉS TÁRSA
Budapestben.

7188. sz. 1887. (431-21)

Pályázat.

A heufeld-maszlori körjegyzőség-nél rendezesített évi 400 frt fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állásra ezen-nel pályázat nyitlatk.

Felhívhatk az ez állásra pályázni szándékozók, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket f. hó 27-ig beárrolják e hivatalnál adják be.

A választás f. hó 28-án fog Heufeld községüzhatn megjelenni. Zombolya, 1887. decz. 12-én. Belitska Béni, főszoigabiró. (423-33)

7062. sz. 1887. (423-33)

Pályázat.

Torontálmege keletkezett Kis-Orosz községében a községi szomszori állás lemondás folytán orszósábe jött.

Ezen évi 90 frt és egyes szulásokból 1 frt díjjal javadalmazott állás betöltésére a pályázati nyitlatk azzal, hogy a pályázati objekt szabatyszeruen felszerelt kérvényeket ezen főszoigabirósághoz f. évi deczember hó 20-ánig nyújtsák be.

A választás f. évi deczember hó 21-én, d. e. 11 órakor fog Kis-Oroszon megtartani. Zombolya, 1887. nov. 23. Belitska Béni, főszoigabiró. (435-32)

4893. sz. 1887. (435-32)

Pályázat.

Tisza-Sz. Miklós községében lemondás folytán megüresedett községi orvosi állomásra ezennel pályázati nyitlatk és a választási határidő 1887. évi deczember hó 29-én, d. e. 10 órakor Tisza-Sz. Miklós községüzhatnál kituzetk.

Ezen állomással követező javadalmazások vannak összekötve, n. m.: a községi évi 600 frt. o. é., a főszege főszegei uradalmából évi 200 frt o. é., ezen utóbbi összeg.

7664. sz. 1887. (447-11)

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagy-becskekeréki kir. törvénzek mint alkönyvi hatóság részéről ezennel közhírre letetk, hogy Papis Draga melenczei lakosú vnyajlatának, Kelyecskó Milánio melenczei lakos vnyajlati szervenél ellen 100 frt és jar-trani vnyajlati ügyében az utóajánlati árverés a melenczei 2005. sz. újlyvben 441 frtá becsülti 944. ól. sz. haz és betelek 57 frt utóajánlati kiáltási árban, a melenczei 915. sz. újlyvben 3844-n., 5543-d. és 6951-b. r. sz. a. foglalt 682 frtá becsülti 3 hold 1599 -ólyi tartalék föld 112 frt utóajánlati kiáltási árban, az ugyanott 2319. r. sz. a. foglalt 166 frtá becsülti 1 hold részválti föld 23 frt utóajánlati kiáltási árban, végre az ugyanott 8074-a. r. sz. a. foglalt 396 frtá becsülti 750 -ólyi szálú 18 frt utóajánlati kiáltási árban azzal, hogy a részválti földre nézve a szeri bán-sági penzügyészség által bejelentett tulajdoni igény épégben marad — ezennel előrendeltek.

Felhívhatk mindazok, a kik ezen állási elnyerési objajlat, hogy pályázati kérvényüket f. évi d. e. m. t. e. r. 31 - éig ezen főszoigabiró hivatalhoz koldják be. Antalfalva, 1887. nov. 20. Hegedűs, főszoigabiró. (422-33)

A lemondás folytán megüresedett uzdimi községi orvosi állásra pályázat nyitlatk. Ezen állással 600 frt évi fizetés, szabad lakás és 5 ól tuzi fa elvezele van egybekötve. Nappali látogatósérti 20 kr., éjjelerti 40 kr. szubhó. Felhívhatk mindazok, a kik ezen állási elnyerési objajlat, hogy pályázati kérvényüket f. évi d. e. m. t. e. r. 31 - éig ezen főszoigabiró hivatalhoz koldják be. Antalfalva, 1887. nov. 20. Hegedűs, főszoigabiró. (422-33)

9089. sz. 1887. (422-33)

Pályázat.

A lemondás folytán megüresedett uzdimi községi orvosi állásra pályázat nyitlatk. Ezen állással 600 frt évi fizetés, szabad lakás és 5 ól tuzi fa elvezele van egybekötve. Nappali látogatósérti 20 kr., éjjelerti 40 kr. szubhó. Felhívhatk mindazok, a kik ezen állási elnyerési objajlat, hogy pályázati kérvényüket f. évi d. e. m. t. e. r. 31 - éig ezen főszoigabiró hivatalhoz koldják be. Antalfalva, 1887. nov. 20. Hegedűs, főszoigabiró. (422-33)

765. sz. 1887. (445-31)

Hirdetmény.

Mint hogy a Szerb-Keresztur község hatáiban a földtulajások oly merrel állottak, hogy 9097 hold 1390 -ólyi határnak mérési felmérésre vált szakségessé, mely felmérés által minden egyes földtulajkosok bir-tokának határai kijelölendők és az elfoglalt területek megárlapítandók; emelől fogva felhívlatk azon okleveles mérnökök, kik ezen munkát elvállalni akarnak, hogy ajánlatukat ezen községüzhatn főszegehez f. évi deczember hó 10-án napjáig beérteszék.

Megjegyzetlek, hogy a fölmérésre területei követező művelési ágakból áll: 5731 hold 1447 -ólyi számú föld, 50 hold 491 -ólyi kerti, 446 hold 421 -ólyi rét, 57 hold 390 -ólyi szőlőkert, 1948 hold 712 -ólyi legelő és 863 hold 1099 -ólyi termékenyen földből. Kelt Szerb-Keresztur, 1887. nov. 29. Jegdics Elek, Sztokanovics Miklós, jegyző.

Mint hogy a Szerb-Keresztur község hatáiban a földtulajások oly merrel állottak, hogy 9097 hold 1390 -ólyi határnak mérési felmérésre vált szakségessé, mely felmérés által minden egyes földtulajkosok bir-tokának határai kijelölendők és az elfoglalt területek megárlapítandók; emelől fogva felhívlatk azon okleveles mérnökök, kik ezen munkát elvállalni akarnak, hogy ajánlatukat ezen községüzhatn főszegehez f. évi deczember hó 10-án napjáig beérteszék.

Megjegyzetlek, hogy a fölmérésre területei követező művelési ágakból áll: 5731 hold 1447 -ólyi számú föld, 50 hold 491 -ólyi kerti, 446 hold 421 -ólyi rét, 57 hold 390 -ólyi szőlőkert, 1948 hold 712 -ólyi legelő és 863 hold 1099 -ólyi termékenyen földből. Kelt Szerb-Keresztur, 1887. nov. 29. Jegdics Elek, Sztokanovics Miklós, jegyző.